

NPRU

Nakhon Pathom
Rajabhat University

*Kritiya Rujichok,
Asist.Prof.Dr.*

NPRU

Nakhon Pathom

Rajabhat University

วิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์เบื้องต้น

รหัสวิชา 8913613

Introduction to Research Communication Arts

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤติยา รุจิโชค

*Kritiya Rujichok,
Asist.Prof.Dr.*

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

การออกแบบการวิจัย (research design) ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ความจำเป็นในการออกแบบการวิจัย

การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวางแผนการวิจัย เช่น จะต้องทำอะไร อย่างไร การจัดส่วนประกอบและรายละเอียดที่จะต้องทำวิจัยเข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้เป้าหมายของการวิจัย (Maxwell, 1986) การออกแบบการวิจัยเป็นผลของกระบวนการทัศน์และแนวคิดทฤษฎีรวมเข้ากับตรรกะวิธีวิทยาที่ต้องเลือกมาใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะศึกษา

NPRU

Nakhon Pathom
Rajabhat University

- “การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ...ไม่ใช่งานที่ต้องทำตามลำดับที่ได้กำหนดไว้ตายตัวล่วงหน้า การออกแบบจะต้องให้ความสำคัญแก่ความเชื่อมโยงและปฏิสัมพันธ์ต่อกันขององค์ประกอบต่าง ๆ...การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต้องทำย้อนกลับไปกลับมาระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ นั่นคือ นักวิจัยจะต้องพิจารณาว่าเป้าหมายของการศึกษา ทฤษฎี คำถามในการวิจัย วิธีวิจัย และสิ่งที่จะมามีผลกระทบต่อความถูกต้องแม่นยำของการศึกษาจะมีความหมายและมีผลต่อกันและกันอย่างไร... แมคเวล, 1996, อ้างถึงใน ชาย โพธิสิตา, 2554.

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

องค์ประกอบของการออกแบบ การวิจัยเชิงคุณภาพ

- กำหนดเรื่องที่จะศึกษา เฉพาะประเด็นใดประเด็นหนึ่ง เช่น ศึกษาวิถีชีวิตของคนริมแม่น้ำท่าจีน
- กำหนดกระบวนการที่ศึกษา เช่น แบบปฏิฐานนิยม หรือทางเลือกอื่น
- กำหนดรูปแบบการวิจัยที่เหมาะสมกับทฤษฎีที่นำมาศึกษา
- กำหนดว่าจะเก็บข้อมูลจากไหน และเก็บจากใคร

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

องค์ประกอบในการออกแบบการวิจัย

- กำหนดขั้นตอนในการเก็บข้อมูล
- กำหนดเครื่องมือในการเก็บข้อมูล
- วางแผนการเก็บข้อมูลและวิธีการบันทึกข้อมูล
- วางแผนการวิเคราะห์ข้อมูล
- วางแผนการจัดการทั่วไป เช่น สถานที่พักในการเก็บข้อมูล กลุ่มเป้าหมาย

*Kritiya Rujichok,
Asist. Prof. Dr.*

การระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การเขียนความมุ่งหมายการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องระบุว่า จะศึกษา หรือจะประเมิน หรือจะสำรวจ ฯลฯ อะไร กับใคร ที่ไหน

ตัวอย่าง การออกแบบการกำหนดความมุ่งหมายการวิจัย

ทำอะไร	อะไร	กับใคร	ที่ไหน
1. ศึกษาวิถีชีวิต	การเปลี่ยนแปลงวิถีครอบครัวและชุมชนริมแม่น้ำท่าจีน	ชุมชนริมแม่น้ำท่าจีน	นครปฐม
2. ศึกษาบริบทและการใช้ให้เกิดประโยชน์	การใช้ทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมในการสร้างความเข้มแข็งพหุชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี	กลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี	จังหวัดราชบุรี
3. ศึกษาความคิด	ความคิดทางการเมืองของเยาวชนกลุ่มน้อยในประเทศเมียนมา	เยาวชนในกลุ่มชนกลุ่มน้อย	เมียนมา

NPRU

Nakhon Pathom
Rajabhat University

แมคเวล (1996,อ้างถึงในชาย โพธิสิตา: ศาสตร์และศิลปะแห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ 2547) การออกแบบการวิจัยควรให้ความสำคัญในเรื่องดังนี้

1.จุดมุ่งหมายของการศึกษา (purpose)

ตอบคำถามให้ได้ว่า เป้าหมายสูงสุดของการศึกษาคืออะไร มีประเด็นอะไรบ้างที่ต้องทำความเข้าใจ และประเด็นเหล่านั้นสำคัญอย่างไร

เช่น ศึกษา เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของวิถีครอบครัวและชุมชนลุ่มน้ำท่าจีน.....

NPRU

Nakhon Pathom
Rajabhat University

2. แนวคิดในการศึกษา (conceptual context)

- ประสบการณ์ผู้วิจัย, งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง, การศึกษานำร่อง, คิดสังเคราะห์ขึ้นมาเอง
- มีทฤษฎีอะไรที่จะเป็นแนวทางการศึกษา

3. คำถามสำหรับการวิจัย (research questions)

สิ่งที่ต้องการมีอะไรบ้าง คำถามเกี่ยวข้องกันอย่างไร

4.วิธีการศึกษา (methods)

ผู้วิจัยจะใช้เทคนิคอะไรในการเก็บข้อมูล และต้องการวิเคราะห์ข้อมูลอะไร การบูรณาการข้อมูล ให้เข้ากันได้เป็นเนื้อเดียวกัน การออกแบบแบ่งเป็นส่วนย่อย 4 ส่วน

- ความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยกับประชากรที่ใช้ศึกษา
- การเลือกพื้นที่และประชากร
- วิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
- วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

NPRU

Nakhon Pathom
Rajabhat University

5. ความถูกต้องแม่นยำตรงของผลการศึกษา (validity)

ผู้วิจัยตั้งคำถามไว้ว่า ต้องการข้อมูลอะไรและสิ่งที่ได้มาตรงตามความต้องการหรือไม่ มีสิ่งใดบ้างเข้ามากระทบต่อความเที่ยงตรงของข้อมูล

NPRU

Nakhon Pathom
Rajabhat University

ความถูกต้องแม่นยำตรงในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ความถูกต้องแม่นยำภายใน (มองปรากฏการณ์ได้ถูก)
2. ความถูกต้องแม่นยำภายนอก (ผลการศึกษานำไปใช้ที่อื่นได้)

เช่น ความคิดทางการเมืองของเยาวชนกลุ่มน้อยในประเทศเมียนมา

คุณสมบัติที่พึงปรารถนาของผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม

คุณสมบัติ.

มีความสุขเยือกเย็น

มีหน้าตา หรือบุคลิกที่รับแขก

นับถือและยอมรับผู้อื่นอย่างจริงจัง
เป็นผู้ฟังที่ดี

คำอธิบาย

สามารถทำให้ตัวเองรู้สึกสบายๆไม่ประหม่า ไม่เกร็ง
เมื่อเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นหรือเมื่ออยู่ต่อหน้า
คนแปลกหน้า

เป็นคนที่ผู้อื่นเห็นแล้วรู้สึกสบาย สามารถพูดคุยด้วย
อย่างเป็นกันเอง

ไม่ปรากฏตัวต่อผู้อื่นด้วยท่าทางที่ตัดสินเขาไว้
ล่วงหน้า

ให้ความสนใจผู้อื่นพูดเสมอ ไม่ด่วนออกความเห็น

ตัวอย่างแนวคำถามการสนทนากลุ่ม

การให้ความสนับสนุนแก่ผู้พิการ

1. การให้การสนับสนุนแก่คนพิการ

2. บทบาททางเศรษฐกิจ

คำถาม/ประเด็นซักถาม

1. ผู้พิการส่วนมากต้องการอยู่ที่ไหน
2. (ซัก อยู่บ้านตัวเอง หรือ อยู่กับกลุ่มเดียวกัน
3. หวังจะได้รับความช่วยเหลืออย่างไร(ซัก ในกิจวัตรประจำวัน ยามเจ็บป่วย)
4. ผู้พิการพึ่งพาคนอื่นได้มากแค่ไหน หรือต้องการพึ่งพาตนเอง ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น 1. มีงานทำหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำถามท้ายบท

1. การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพคืออะไร
2. หลักเกณฑ์ในการออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพมีอย่างไรบ้าง
3. องค์ประกอบในการออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วยอะไร
4. แนวทางการเขียนความมุ่งหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพมีอย่างไร
5. การเลือกรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพขึ้นอยู่กับอะไร
6. การกำหนดลักษณะขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยเชิงคุณภาพกำหนดได้จากอะไร
7. เครื่องมือในการทำวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วยเครื่องมืออะไรบ้าง
8. การวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับงานวิจัยเชิงคุณภาพเลือกจากอะไรบ้าง
9. ให้นักศึกษาเขียนตัวอย่างการออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพโดยกำหนดวัตถุประสงค์และประชากรที่ต้องการศึกษา
10. แหล่งข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมไว้และเรียบเรียงไว้แล้วเป็นแหล่งข้อมูลประเภทใด

NPRU

Nakhon Pathom
Rajabhat University

*Kritiya Rujichok,
Asist.Prof.Dr.*